

TÜRKİYE SON ÇEYREKTE YÜZDE 3,4, 2025'TE YÜZDE 3,6 BÜYÜDÜ

Ekonomide büyüme inşaat ve vatandaştan

SEBEM TURHAN

Türkiye ekonomisi yılın son çeyreğinde beklentilere paralel yüzde 3,4, 2025 yılının tamamında ise yüzde 3,6 büyüme gösterdi. Büyümenin temelini hem son çeyrekte hem de yılın tamamında vatandaşın tüketim harcamaları ile inşaat yatırımları oluştururken sanayideki hız kaybı tarımdaki daralma ve ihracattaki düşüş dikkat çekti. 2026 yılında beklenti yüzde 4'un üzerinde şekilleniyor. Büyümede son çeyrekte işgücü ödemelerinin payı yüzde 33,7 ile yılın en düşüğüne gerilerken sermayenin payı ise yüzde 49,1 ile yılın zirvesine çıktı.

GSYH 1,5 trilyon doların üzerinde

Türkiye İstatistik Kurumu yılı ve yılın son çeyreğine ilişkin büyüme verilerini dün açıkladı. Buna göre 2025 yılında Türkiye ekonomisi büyüklüğü cari fiyatlarla 63 trilyon 20,9 milyar lira olurken, dolar olarak tarihte ilk kez 1 trilyon 596 milyar 320 milyon dolar seviyesine çıktı. Mevsim ve takvim etkilerinin arındırılmış olarak ekonomi son çeyrekte bir önceki çeyreğe göre yüzde 0,4 büyüdü.

Üretim yöntemi gayri safi yurtiçi hasıla hesabına göre tarımdaki küçülme ve sanayideki hız kesme dikkat çekerken inşaat ile ticaret, ulaştırma ve konaklama sektörü 2025 yılını iyi geçirdi. TÜİK verilerine göre tarım sektörü son çeyrekte yüzde 7,2 küçüldükçe büyüme 0,33 puan, 2025 yılında ise yüzde 8,8 küçüldükçe ekonomik büyümeyi 0,48 puan aşağıya çekti. Son dört çeyrekte tarımda daralma kesintisiz devam ediyor. Sanayi ise yıla daralmaya başlasa da ikinci ve üçüncü çeyrekte hızlanarak, son çeyrekte ise yavaşlama gözle görünür hale geldi. Sanayide son çeyrekte yüzde 0,9 büyüme ile 0,17 puanlık, 2025 yılında ise yüzde 2,9 büyüme ile sadece 0,54 puanlık olumlu katkı geldi ekonomiyeye. Sanayide bu yılın ilk çeyreğinde de savunma sanayi hariç bir hareketlilik gözlemleniyor.

İnşaat 2025'te çift haneli büyüdü

İnşaat 2025 yılının gözde sektörü. Deprem konularının da katkısıyla birlikte son çeyrekte yüzde 8,6 büyüyerek 0,4 puan, 2025'te ise yüzde 10,7'ile tek çift haneli büyüyen tek sektör olan inşaat 0,55 puanlık katkısıyla öne çıktı. Gayrimenkul sektörü de 2025 yılında yüzde 2,71 büyüyerek ekonomiyi 0,25 puan yukarıya çekti. Ticaret, ulaştırma, konaklama sektörleri yılın tamamında yüzde 4,61 büyüyerek 1,16 puanlık katkı yaparken, son çeyrekte yüzde 4,1 yılın tamamında yüzde 3,81 büyüyen finans ve sigorta

Türkiye ekonomisi yılın son çeyreğinde ve 2025'te beklentilere paralel büyüdü. Büyümede inşaat ve vatandaşın tüketiminin olumlu katkısı öne çıkarken tarım ve dış ticaret büyümeyi frenledi. 2026 yılında ise beklenti yüzde 4'un üzerinde büyüme.

Büyüme 2025 yılında sektör ve harcamaların katkısı

ÜRETİM	Büyüme (%)	Katkı (Puan)
Tarım	-8,8	-0,48
Sanayi	2,9	0,54
İmalat sanayi	3,13	0,5
İnşaat	10,77	0,55
Ticaret, ulaştırma, konaklama	4,61	1,16
Bilgi ve iletişim	8,01	0,28
Finans ve sigorta	3,81	0,21
Gayrimenkul	2,71	0,25
Mesleki idari destek hiz.	4,02	0,2
Kamu yönetimi	0,95	0,09
Diğer hizmetler	4,32	0,1
Vergiler	6,91	0,76

HARCAMALAR	Büyüme (%)	Katkı (Puan)
Vatandaşın tüketimi	4,07	2,79
Devletin tüketimi	0,83	0,11
Toplam yatırımlar	6,95	1,77
İhracat	-0,32	-0,07
İthalat	4,93	-0,99
Stok değişimi		0

GSYH bileşenlerinin payları (%)

	Net işletme artışı/karma gelir	Sabit sermaye tüketimi	İşgücü ödemeleri	Üretim üzerindeki net vergiler
1. çeyrek	36	23,1	42,9	-2
2. çeyrek	41,3	21,7	38,4	-1,3
3. çeyrek	47	19,4	34,7	-1,1
4. çeyrek	49,1	15,1	33,7	-1,9

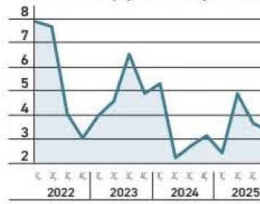
Yatırımlar 4. çeyrekte nasıl değişti? (%)

	Toplam yatırımlar	İnşaat	Makine ve teçhizat	Diğer aktifler
	5,4	8,7	2,8	4,8

sektörünün yüzde 3,6'lık yıllık büyüme katkısı 0,21 puan hesaplandı.

Harcamalar yöntemiyle hesaba göre 2025 yılı ihracatın daraldığı bir yıl olarak geride kaldı. Vatandaşın tüketimi ise son çeyrekte hızlandı yüzde 5,2 büyümeye 3,65 puanlık büyümeye güçlü katkı verdi. Vatandaşın tüketimi 2025'in tamamında yüzde 4,07 büyüyerek yüzde 3,6'lık yıllık büyümenin 2,8 puanından sorumlu oldu. Vatandaşın tüketim harcamalarında en hızlı artış hizmetler kaleminde gerçekleşti dayanıksız tüketim mali harcamaları da yüzde 35 arttı. Devletin tüketim harcamaları son çeyrekte büyümeye negatif katkı verdi yılın tamamında da sadece yüzde 0,83 artışla 1,11 puanlık pozitif katkıya imza attı.

Ekonomide çeyreklik büyüme (%)

Büyüme 4. çeyrekte sektör ve harcamaların katkısı

ÜRETİM	Büyüme (%)	Katkı (Puan)
Tarım	-7,2	-0,33
Sanayi	0,9	0,17
İmalat sanayi	0,9	0,15
İnşaat	8,6	0,4
Ticaret, ulaştırma, konaklama	4,2	1,07
Bilgi ve iletişim	8,9	0,36
Finans ve sigorta	4,1	0,18
Gayrimenkul	3,5	0,32
Mesleki idari destek hiz.	3,7	0,2
Kamu yönetimi	1,7	0,15
Diğer hizmetler	3,8	0,11
Vergiler	9,5	1,15

HARCAMALAR	Büyüme (%)	Katkı (Puan)
Vatandaşın tüketimi	5,2	3,65
Devletin tüketimi	-0,9	-0,11
Toplam yatırımlar	5,4	1,42
İhracat	-2,3	-0,5
İthalat	3,8	-0,86
Stok değişimi		-0,2

Vatandaşın 4. çeyrekte tüketim harcamalarındaki değişim (milyon TL)

	Harcama	Değişim (%)
Dayanıklı mallar	1.164.209	30,5
Yarı dayanıklı mallar	1.130.549	26,1
Dayanıksız mallar	3.436.535	34,9
Hizmetler	5.080.025	49

Dış ticaretin negatif etkisi 1,1 puan

Toplam yatırımların son çeyrekte yüzde 5,4 artarak 1,42 puan, yılın tamamında yüzde 6,95 büyüyerek 1,77 puanlık katkısıyla öne çıktı. Ancak bu yatırım büyümesini inşaatın kaynakları, Makine ve teçhizat yatırımlarındaki büyüme ve katkı inşaatın gerisinde kaldı. İnşaat yatırımları yüzde 8,7, makine ve teçhizat yatırımları yüzde 2,8 büyüdü.

İhracat son çeyrekte yüzde 2,3 daralarak 0,5 puan, yılın tamamında yüzde 0,32 daralarak 0,07 puan geriyeye çekti büyüme.

"16 yıldır kesintisiz büyüyüyoruz"

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, 2025'e ilişkin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH) verilerini değerlendirdiği açıklamasında, "Siyasi ve ekonomik istikrar içinde 16 yıl kesintisiz büyümeye devam etmiş, siyasi kararlılık ve koordinasyon içinde hayata geçirdiğimiz ekonomi programının etkinliği ve makroekonomik temellerimizin sağlamlığı bir kez daha teyit edilmiştir" ifadesini kullandı.

"Türkiye ekonomisi, küresel belirsizliklerin trmandığı ve bölgesizme jeopolitik gerilimlerin yoğunlaştığı bir konjonktürde, hedeflenen doğrultuda güçlü ve dengeli büyümesini sürdürerek dayanıklılığını ortaya koymuştur"

değerlendirmesinde bulunan Yılmaz, 2025 yılının dördüncü çeyreğinde ekonominin yıllık yüzde 3,4 oranında büyüyerek 22 çeyreklik kesintisiz büyüme performansını sürdürdüğünü vurguladı. Cevdet Yılmaz, 2025 yılı genelinde kaydedilen yüzde 3,6'lık büyüme ile Orta Vadeli Program (OVP) tahmini olan yüzde 3,3'ün aşılığını dikkate çekerek, şunları kaydetti: "Bu süreçte milli gelirimize tarihi bir rekorla 1,6 trilyon dolar seviyesine çıkmış, kişi başı gelirimiz ise 18 bin 40 dolar ulaşmıştır. Son yıllarda kaydettiğimiz sürdürülebilir yüksek büyüme oranlarıyla, dünyanın en yüksek 16'ncı ekonomisi olmayı ve büyük ölçekli ülkeler konumuna yükselmeyi öngörüyoruz."

"Kişi başına gelir 18 bin dolara yükseldi"

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Türkiye ekonomisinin 2025'te yüzde 3,6 büyüdüğünü bildirerek, "Milli gelir 1,6 trilyon dolara, kişi başına gelir 18 bin 40 dolara yükseldi. Kalıcı refah artışı hedefimiz için kritik bir eşik olan yüksek gelirli ülkeler grubuna 2025 yılında dahil olduğumuzu öngörüyoruz" ifadesini kullandı. Şimşek, tarımda don ve kuraklığın etkilerinin yılın son çeyreğinde de devam ettiğini, diğer sektörlerde de üretim artışının sürdürdüğünü belirtti.

Geçen yıl sanayi katma değerinin, yüzde 2,9 ile son 4 yılın en yüksek artışını kaydettiğine işaret eden Şimşek, deprem bölgesinde konut teslimine hız verilmesinin de etkisiyle, inşaat sektöründe katma değer artışının güçlü seyirini koruduğunu aktardı. Şimşek, tüketim ve yatırım arasındaki dengeli görünümün devam ettiğini ifade ederek, açıklamasını şöyle sürdürdü: "Yatırımlar yıl genelinde yüzde 7 arttı. Makine ve teçhizat yatırımlarındaki yüzde 5'lik artış, üretim kapasitemizi güçlendiriyor. Küresel ticarete belirsizlikler ve korumacıların arttığı 2025 yılında net dış talep, büyüme

negatif katkı verdi. Ancak cari açığın GSYH'ye oranı yüzde 1,6 ile sürdürülebilir seviyelerde kaldı. Kamuda tasarruf ve verimliliği artırarak harcama disiplini güçlendiriyor, vergide adalet ve etkinliği esas alarak kayıt dışılıkla mücadeleyi sürdürüyoruz. 2025'te bütçe açığının milli gelire oranı yüzde 2,9 ile Orta Vadeli Program (OVP) tahmininin altında gerçekleşirken, faiz dışı fazla verildi."

Maliye politikasındaki disiplinli duruş sayesinde deprem harcamaları hariç, faiz dışı fazlanın yüzde 1,2 olduğunu bildiren Şimşek, şunları kaydetti: "Jeopolitik gelişmelerden kaynaklanan risklerin geçici olacağı ve etkinliği ticarete belirsizliklerin azalacağı varsayımıyla, 2026 yılında ticaret artışının güçlü seyirini koruduğunu aktardı. Şimşek, tüketim ve yatırım arasındaki dengeli görünümün devam ettiğini ifade ederek, açıklamasını şöyle sürdürdü: "Yatırımlar yıl genelinde yüzde 7 arttı. Makine ve teçhizat yatırımlarındaki yüzde 5'lik artış, üretim kapasitemizi güçlendiriyor. Küresel ticarete belirsizlikler ve korumacıların arttığı 2025 yılında net dış talep, büyüme

ödemeleri 2025 yılında bir önceki yıla göre yüzde 40,4 artarken, net işletme artışı/karma gelir yüzde 44,2 arttı. 2025 yılının dördüncü çeyreğinde ise işgücü ödemeleri bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 36,9, net işletme artışı/karma gelir yüzde 44,2 arttı. İşgücü ödemelerinin cari fiyatlarla gayrisafi katma değer içerisindeki payı geçen yıl yüzde 37,0 iken bu oran 2025 yılında yüzde 36,9 oldu. Net işletme artışı/karma gelirinin payı ise yüzde 43,1 iken yüzde 44,1 oldu.

"Sınırlı büyüyen sektörler incelenmeli ve tedbirler alınmalı"

Nail Olpak: Ekonomimizin direncini ve dinamizmini gösteriyor

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak, TÜİK tarafından açıklanan 2025 yılı büyüme rakamlarına ilişkin yaptığı yazılı açıklamada, küresel ekonomide başta tarife savasları olmak üzere belirsizliklerin öne çıktığı ve öngörülebilirliğin giderek azaldığı 2025'te, Türkiye'nin tüm yaşananlara rağmen yüzde 3,6 ile küresel büyüme oranının üzerinde bir büyüme gösterdiğini kaydetti.

Olpak, "Bu, ekonomimizin yaşanan zorluklara rağmen dinamizmini gösterirken, aynı zamanda olası uluslararası ve bölgesel şoklara karşı direncinin de bir göstergesi" ifadesini kullandı. Büyümenin detaylarına değinen Olpak, şu değerlendirmelerde bulundu: "Sektörel bazda tarımdaki mevsimsel etkilerle bağlı daralma dışında tüm sektörler pozitif katkı vermiş,

inşaat yüzde 10,8 ile büyükten sanayi de yüzde 2,9 büyümüş. Harcama tarafında ise tüketim harcamaları yüzde 4,1 büyürken, yatırımların yüzde 7 ile yüksek büyüme göstermesi oldukça önemli. Mal ve hizmet ihracatının yüzde 0,3 daralması ise uluslararası konjonktürle birlikte değerlendirilmesi gereken önemli bir nokta."

Sevrit Ardic: Sanayi büyümesi 4 yılın en güçlüsü

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Sevrit Ardic, Türkiye ekonomisinin beklentilere paralel olarak 2025'te yüzde 3,6 büyüdüğünü belirterek, "Yatırımların, sanayide kalıcı kapasite artışı sağlayacak biçimde yönlendirilerek ve tarımdaki daralmayı dengeleyecek seçici politikaların kararlılıkla uygulanarak zorundayız" ifadesini kullandı.

Ardic, büyümenin niteliğine dikkati çekerek,

2025 yılının genelinde büyüme verilerinin sektörler arasında belirgin bir ayrışmaya işaret ettiğini kaydetti. Talep tarafındaki canlılığın sürdüğünü, arz tarafındaki zayıflamanın sürdürülebilir büyüme açısından dikkate değerlendirilmesi gereken bir tablo ortaya koyduğunu işaret eden Ardic, "Sanayi büyümesinin, yüzde 2,9 ile son dört yılın en güçlü performansını kaydetmesi kıymetlidir. Ancak manşet büyümenin gerisinde kalması, ekonomik büyümenin kalitesi ve sürdürülebilirliği açısından üzerinde durulması gereken önemli bir işaretler" değerlendirmesinde bulundu. Verilerin en dikkat çekici başlıklarından birinin de yatırımlardaki artış olduğunu altın çizen Ardic, 2025'te sabit sermaye yatırımlarının ortalaması yüzde 7, makine-teçhizat yatırımlarının ise yüzde 5 arttığını, ancak bu artışın üretim kapasitesini geliştiretiğini, verimliliği ve rekabet gücünü desteklediğini söylemenin henüz erken olduğunu belirtti.

Gürsel Baran: Zorluklara rağmen önemli bir başarı

Ankara Ticaret Odası (ATO) Yönetim Kurulu Başkanı Gürsel Baran, Türkiye ekonomisinin 2025 yılında 3,6 büyüme ile tamamlanmasını, küresel ötekite yaşanan tüm zorluklara rağmen önemli bir başarı olduğunu bildirdi. Baran, şöyle devam etti: "Dünya ekonomisinde enflasyonla mücadele politikalarının sürdürülmesi, finansmana erişiminin zorlaşması, ticarete korumacı eğilimlerin arttığı bir konjonktürdeyiz. Yakın coğrafyamızda süren savaş ve çatışmalar, enerji maliyetleri, yeşil dönüşüm yatırımları ve tedarik zincirindeki yeniden yapılanma süreci iş dünyamız üzerinde ciddi baskılar oluşturuyor. Böyle bir ortamda, 2025 yılını yüzde 3,6 büyüme ile tamamlamamız son derece kıymetli. Bu tablo, özgel sektörümüzün dinamizmini ve ekonomimizin sağlam temeller üzerinde ilerlediğini gösteriyor." Sanayi,

gayrimenkul faaliyetleri, insan sağlığı sektörlerindeki sınırlı büyümenin incelenmesi ve bu alanlarda daralmayı önleyici tedbirler alınması gerektiğine değinen Baran, yüzde 8,8 oranında gerileyen tarım sektörünün de mercek altına alınmasını önemle vurguladı.

Ali Kopuz: Üreticiyi destekleyen politikalar güçlendirilmeli

İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB) Başkanı Ali Kopuz da çatışma ve savaş ortamında tarımın önemini bir kat daha arttırdığını belirterek, geçen yıl yaşanan dış dünyamız üzerinde ciddi baskılar olduğunu, üretimini arttırmış için üretim maliyetlerini kontrol altına da alan, dış güvenliğinin güçlendiren ve yerli üretimi destekleyen politikaların güçlendirilmesi gerektiğine işaret etti.

'Yatırım artışı sanayiye yansımıyor'

AYDINLIK / ANKARA

ANKARA Sanayi Odası (ASO) Başkanı **Seyit Ardic**, 2025 yılı ekonomik büyüme rakamlarını değerlendirerek sanayi ve yatırımların sürdürülebilirliğine dikkat çekti.

'ASIL MESELE BÜYÜMENİN NİTELİĞİ'

Ardic, 2025 yılında Türkiye ekonomisinin beklentilere paralel olarak yüzde 3,6 büyüdüğünü belirterek, "4. çeyrekte kaydedilen yüzde 3,4'lük büyüme, küresel belirsizliklere rağmen ekonomimizin dirençli olduğunu gösteriyor. Ancak burada asıl üzerinde durmamız gereken husus, büyümenin niteliğidir." dedi.

Sanayi büyümesinin yüzde 2,9 ile son dört yılın en güçlü performansını kaydettiğine işaret eden Ardic, "Manşet büyümenin gerisinde kalması, ekonomik büyümenin kalitesi ve sürdürülebilirliği açısından önemli bir işarettir." ifadelerini kullandı.

Verilerin en dikkat çekici kısmının yatırımlar olduğunu söy-

leyen Ardic, "2025'te sabit sermaye yatırımları ortalama %7, makine-teçhizat yatırımları ise %5 arttı. Ancak bu artışın üretim kapasitesini genişlettiğini veya verimliliği desteklediğini söylemek için henüz erken." diye konuştu.

'ÖNCELİK SANAYİYE YATIRIM VE VERİMLİLİK'

Ardic, yatırımlardaki artışın daha çok inşaat sektöründen kaynaklandığını vurgulayarak,

"Yatırım artışının kompozisyonu dikkatle analiz edilmeli.

Sürdürülebilir büyümenin ve kalıcı refah artışının temel dayanağı, üretim, istihdam, ihracat ve verimliliği önceleyen sanayi yatırımlarıdır."

uyarısında bulundu.

Ardic, önümüzdeki dönemde önceliğin sanayide kapasite, teknoloji ve verimlilik artışıyla yatırımları güçlendirmek olduğunu belirterek, "Makine-teçhizat yatırımlarındaki ivmeyi yüksek katma değerli üretim ve ihracat artışıyla buluşturmak zorundayız." diye aktardı.

“Belirsizliklere rağmen olumlu bir gelişme”

ASO Başkanı **Seyit Ardıç**, Türkiye ekonomisinin beklentilere paralel olarak 2025'te yüzde 3,6 büyüdüğünü belirterek, “Yatırımları, sanayide kalıcı kapasite artışı sağlayacak biçimde yönlendirmek ve tarımdaki daralmayı dengeleyecek seçici politikaları kararlılıkla uygulamak zorundayız.” ifadesini kullandı. Ardıç, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan, 2025 Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH) verilerine ilişkin yazılı açıklama yaptı. Türkiye ekonomisinin beklentilere paralel olarak 2025'te yüzde 3,6 büyüdüğünü bildiren Ardıç, 4'üncü çeyrekte kaydedilen yüzde 3,4'lük büyümenin ise ekonominin küresel belirsizliklere rağmen, dirençli kaldığını göstermesi açısından olumlu bir gelişme olduğunu vurguladı. **Sayfa 5'te**

ASO Başkanı Ardıç, 2025 yılı büyüme verilerini değerlendirdi

Ankara Sanayi Odası (ASO) Başkanı Seyit Ardıç, Türkiye ekonomisinin beklentilere paralel olarak 2025'te yüzde 3,6 büyüdüğünü belirterek, "Yatırımları, sanayide kalıcı kapasite artışı sağlayacak biçimde yönlendirmek ve tarımdaki daralmayı dengeleyecek seçici politikaları kararlılıkla uygulamak zorundayız." ifadesini kullandı. Ardıç, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan, 2025 Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH) verilerine ilişkin yazılı açıklama yaptı. Türkiye ekonomisinin beklentilere paralel olarak 2025'te yüzde 3,6 büyüdüğünü bildiren Ardıç, 4'üncü çeyrekte kaydedilen yüzde 3,4'lük büyümenin ise ekonominin küresel belirsizliklere rağmen, dirençli kaldığını göstermesi açısından olumlu bir gelişme olduğunu vurguladı.

Ardıç, büyümenin niteliğine dikkati çekerek, 2025 yılının genelinde büyüme verilerinin sektörler arasında belirgin bir ayrışmaya işaret ettiğini kaydetti. Talep tarafındaki canlılığın sürdüğünü, arz tarafındaki zayıflamanın sürdürülebilir büyüme açısından dikkatle değerlendirilmesi gereken bir tablo ortaya koyduğuna işaret eden Ardıç, "Sanayi büyümesinin, yüzde 2,9 ile son dört yılın en güçlü performansını kaydetmesi kıymetlidir. Ancak manşet büyümenin gerisinde kalması, ekonomik büyümenin kalitesi ve sürdürülebilirliği açısından üzerinde durulması gereken önemli bir işarettir." değerlendirmesinde bulundu.

Verilerin en dikkat çekici başlıklarından birinin de yatırımlardaki artış olduğunu altını çizen Ardıç, 2025'te sabit sermaye yatırımlarının ortalama yüzde 7, makine-teçhizat yatırımlarının ise yüzde 5 arttığını, ancak bu artışın üretim kapasitesini genişlettiğini, verimliliği ve rekabet gücünü

desteklediğini söylemenin henüz erken olduğunu belirtti.

"SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜMENİN TEMEL DAYANAĞI SANAYİ YATIRIMLARIDIR"

Ardıç, yatırımlardaki hızlanmanın, sanayi kaynaklı kapasite genişlemesinden daha çok inşaat sektöründeki yüzde 10,8'lik büyümeden kaynaklandığını belirterek, şöyle devam etti: "Bu durum, yatırım artışının kompozisyonunun dikkatle analiz edilmesi gerektiğini göstermektedir. Sürdürülebilir büyümenin ve kalıcı refah artışının temel dayanağı, üretim, istihdam, ihracat ve verimliliği önceleyen sanayi yatırımlarıdır. Son üç çeyrekte ihracatın büyümeye katkısının negatif olması, büyümenin daha çok iç talep ve inşaat sektöründen kaynaklandığının açık bir göstergesidir."

Ardıç, tarım sektöründeki gerilemenin dört çeyrekte sürmesinin, yalnızca büyüme kompozisyonu açısından değil, arz yönlü kırılma ve gıda enflasyonu açısından da ciddi bir risk alanı oluşturduğuna işaret ederek, tarımın, ekonominin arz tarafında üretimin sürekliliği ve fiyat istikrarı açısından stratejik bir alan olduğunu ifade etti.

Üretimde yaşanan zayıflamanın, gıda tarafında maliyet ve arzı baskılayarak enflasyonla mücadeleyi zorlaştırabileceğine değinen Ardıç, şunları kaydetti: "Yatırımları, sanayide kalıcı kapasite artışı sağlayacak biçimde yönlendirmek ve tarımdaki daralmayı dengeleyecek seçici politikaları kararlılıkla uygulamak zorundayız. Bu çerçevede, önümüzdeki dönemde önceliğimiz, yatırım artışını sanayide kapasite, teknoloji ve verimlilik artışıyla daha güçlü biçimde ilişkilendirmek, makine-teçhizat yatırımlarındaki ivmeyi yüksek katma değerli üretim ve ihracat artışıyla buluşturmadır." (AA)

Emekli, asgari ücretli, memur ve özel sektör çalışanlarının borç batağına düştüğü 2025 yılında TÜİK'e göre ayda 59 bin 350 lira kazanarak yüksek gelirli ülke olduk

ÜRETİMSİZ BÜYÜME PAHALILIK GETİRDİ

NE DEDİLER?

“Refah arttı, yüksek gelirli ülke olduk”

TİCARET Bakanı Ömer Bolat, “Türkiye ekonomisinin potansiyel büyüme oranını yukarı taşıyacağız” açıklamasını yaptı. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ise büyüme verilerinin ardından “Kalıcı refah artışı hedefimiz için kritik bir eşik olan yüksek gelirli ülkeler grubuna dahil olduğumuzu öngörüyoruz” ifadesini kullandı.

Ömer Bolat

Büyümenin kalitesi tartışılıyor

EKONOMİSTLER gibi sanayiciler de 2025 yılı büyüme verilerinin ortaya koyduğu sorunlara dikkat çekti. **Ankara Sanayi Odası** Başkanı **Seyit Ardıç**, “Sanayideki büyümenin manşet verinin gerisinde kalması, ekonomik büyümenin kalitesi ve sürdürülebilirliği açısından üzerinde durulması gereken önemli bir işarettir” değerlendirmesini yaptı.

Seyit Ardıç

Meyve-sebze zamlarının gündemden düşmediği 2025'te Türkiye yüzde 3.6 büyürken, tarım yüzde 8.8 küçüldü. 2025, tarımda 2001 sonrası en kötü yıl oldu, vatandaşın geçim derdi büyüdü

Tolga Uğur

MEYVE-sebze ürünlerinin yanına yakıştılamayan, hem üreticinin hem de tüketicinin geçinemediği 2025'te tarım yüzde 8.8 oranında küçüldü. Tarımdaki tarihi düşüşe rağmen inşaat sektörünün çift haneli büyümesi sayesinde gayrisafi yurt içi hasıla yüzde 3.6 oranında arttı. Ekonomistler, manşet verilerdeki artışa rağmen 2025'te tarımın çöktüğünü, sanayinin durgunluğa girdiğini belirterek Türkiye'nin üretmeden, enflasyonist bir büyüme oranı yakaladığını belirtti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre ekonomi 2025'te yıllık bazda yüzde 3.6 oranında büyüdü. Gayrisafi yurt içi

hasıla 1 trilyon 596 milyar dolara yükselirken, kişi başına gelirin 18 bin 40 dolara (712 bin 200 TL) ulaştığı açıklandı. Vatandaşlar geçim derdinde ay sonunu nasıl getireceğini düşünürken TÜİK'e göre Türkiye'de aylık ortalama gelir 59 bin 350 lira oldu.

SANAYİ DE SORUNLU

Tarım sektörü, 2025'te, 2001 sonrası en kötü dönemi geçirdi. Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü yılı yüzde 8.8'lik küçülmeye tamamladı. Tarım ilk çeyrekte yüzde 0.1, ikinci çeyrekte yüzde 5, üçüncü çeyrekte yüzde 12.4, son çeyrekte ise yüzde 7.2 geriledi. Kuraklık ve donun yanı sıra yanlış tarım politikaları nedeniyle Türkiye ekonomisinin yüzde 3.6 büyüdüğü 2025'te

vatandaş kiraz yiyemedi, buzdolabındaki birçok gıda ürününden tasarruf etmek zorunda kaldı. Sanayi sektöründe büyüme oranı ise yüzde 2.9'da kaldı.

Sanayi ve tarımdaki sorunlar sürerken geçen yıl inşaat sektörü yüzde 10.8, bilgi-iletişim sektörü ise yüzde 8 büyüdü.

Büyüyor muyuz, yoksa büyük mü görünüyoruz?

SEKTÖREL bazda görülen veriler dış ticarete de yansdı. 2025'in genelinde büyümeyi ihracat 0.1 puan, ithalat ise 1 puan aşağıya çekti. Ekonomist Mahfi Eğilmez, büyüme verilerinin ardından yazdığı yazısında “Büyüyor muyuz, yoksa yalnızca daha büyük mü görünüyoruz” sorusunu sordu. Eğilmez, yüzde 3.6'lık büyümenin Türkiye'nin yüzde 5'lik potansiyel büyümesinin altında olduğunu belirtti. Finans Piyasaları Uzmanı Iris Cibre ise “İşin özü, enflasyonist bir büyüme. Tarım gittikçe çöküyor, sanayi durgunlukta” ifadesini kullandı.

ASO BAŞKANI SEYİT ARDIÇ'TAN KRİTİK UYARI: "AB-HİNDİSTAN ANLAŞMASI TÜRKİYE İÇİN STRATEJİK BİR EŞİK"

ASO Yönetim Kurulu Başkanı **Seyit Ardıç**, Meclis toplantısında yaptığı kapsamlı değerlendirmede küresel ticarete değişen kurallara dikkat çekerek, özellikle Avrupa Birliği ile Hindistan arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması'nın Türkiye açısından stratejik sonuçlar doğuracağını vurguladı.

ASO BAŞKANI SEYİT ARDIÇ'TAN KRİTİK UYARI: "AB-HİNDİSTAN ANLAŞMASI TÜRKİYE İÇİN STRATEJİK BİR EŞİK"

Ankara Sanayi Odası (ASO) Yönetim Kurulu Başkanı Seyit Ardıç, Meclis toplantısında yaptığı kapsamlı değerlendirmede küresel ticarete değişen kurallara dikkat çekerek, özellikle Avrupa Birliği ile Hindistan arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması'nın Türkiye açısından stratejik sonuçlar doğuracağını vurguladı. Ardıç, "Kurallar değişiyor, rekabet sertleşiyor. Bekleyen değil, adapte olan kazanacak" mesajı verdi.

AB-Hindistan Anlaşması Vurgusu

Konuşmasında dünya ticaretinin yeniden yapılandığını belirten Ardıç, ABD-Çin hattındaki kırılmanın ardından üretim ve tedarik zincirlerinin farklı coğrafyalara kaydığını söyledi. Malların aynı pazara gitse bile farklı ülkeler üzerinden, yeni lojistik rotalar ve kurallarla taşındığını ifade eden Ardıç, "Ticaret artık sadece kargo değil, bir kimlik kontrolü meselesi" değerlendirmesinde bulundu. AB ile Hindistan arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması'nın sanayi ürünlerinde tarifeleri kademeli olarak düşüreceğini hatırlatan Ardıç, bu gelişmenin AB pazarında rekabeti kökten değiştireceğini belirtti. Türkiye'nin 2025 sonu itibarıyla AB ile 232 milyar doları aşan ticaret hacmiyle Birliğin en büyük beşinci ticaret ortağı konumunda olduğunu vurgulayan Ardıç, Hindistan'ın ölçek ve maliyet avantajıyla rekabet baskısını artıracığını söyledi.

Türkiye'nin AB ile Gümrük Birliği'nden kaynaklanan asimetrik yapısına dikkat çeken Ardıç, üçüncü ülkelerle yapılan anlaşmaların Türkiye üzerinde doğrudan etki yarattığını belirterek, "Gümrük Birliği güncellenmeli ve ticaret sapması riskine karşı gerekli mekanizmalar devreye alınmalı" çağrısında bulundu.

Sanayide Yavaşlama ve İstihdam Uyarısı

Ardıç, son iki buçuk yıldır enflasyon başta olmak üzere ekonomik zorluklarla mücadele edildiğini ifade ederek, yüksek finansman maliyetleri ve belirsizliğin firmaları yatırımdan uzaklaştırdığını söyledi. Şirketlerin nakit dengesini korumaya odaklandığını belirten Ardıç, bunun "bilanço resesyonu" riskini artırdığını dile getirdi.

Sanayi üretiminin 2025 başından bu yana yataya yakın seyrettiğini, PMI verilerinin 22 aydır eşik değerin altında kaldığını belirten Ardıç, sanayide son bir yılda 282 bin kişilik istihdam

kayıbı yaşandığını aktardı. İstihdamın hizmet sektöründe yoğunlaşmasının sürdürülebilir kalkınma açısından risk oluşturduğunu ifade etti.

Yeşil Dönüşüm Artık Rekabet Unsuru

Konuşmasında Avrupa Birliği'nin Sınırda Karbon Düzelenme Mekanizması'na da değinen Ardıç, karbon maliyetinin artık doğrudan bir rekabet parametresi haline geldiğini söyledi. İhracatın yüzde 42'sinin AB'ye yapıldığını hatırlatan Ardıç, "Avrupa artık yalnızca fiyatı değil, karbonu da soruyor" dedi.

Yeşil dönüşümün ertelenemez bir zorunluluk olduğunu vurgulayan Ardıç, ASO olarak üyelerin uluslararası fonlara ve teknik destek mekanizmalarına erişimini kolaylaştıracak çalışmalar yürüttüklerini kaydetti.

Eğitim-İş Gücü Uyuşmazlığı

Ardıç, yükseköğretim sistemindeki yapısal sorunlara da değinerek, üniversite mezunları ile iş

gücü piyasası arasındaki beceri uyumsuzluğuna dikkat çekti. Türkiye'de 208 üniversitede yaklaşık 7 milyon öğrencinin bulunduğunu, ancak mezunların önemli bir bölümünün kendi alanında çalışmadığını belirtti.

Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar'ın bazı programlarda kontenjan azaltılacağı yönündeki açıklamalarını olumlu bulduğunu ifade eden Ardıç, yükseköğretimde planlamanın sanayinin ihtiyaçları doğrultusunda yapılması gerektiğini söyledi.

Birlik ve Dayanışma Mesajı

Konuşmasının başında merhum sanayici Akın Gökay'ı rahmetle anan Ardıç, Ramazan ayının birlik ve dayanışma ruhuna da vurgu yaptı. Ankara sanayisinin hem üretime hem de toplumsal dayanışmaya katkı sunmaya devam edeceğini belirten Ardıç, "Küresel ticaretin kuralları değişiyor; ancak biz üretmeye, dönüştürmeye ve gelişmeye kararlıyız" ifadeleriyle sözlerini tamamladı.